

2023_Anul Aurel C. POPOVICI (VIII): unde-i vatra mea?
 - România Jună! – Eram tânăr ... aveam conștiință națională?
 - eram cosmopolit perfect, dar nu știam cine sunt!

tribunism

„România Jună” - un adevărat azil pentru studenții români!
tinereții studenți, ... ca și albinele merg să strângă miere de prin flori străine, pentru ca întorcându-se apoi acasă din fagurii lor să îndulcească neamul nostru cel amărât.
Eram fericit, pentru că eram tânăr. Fruntea o purtam cu sumeția tinereții, mândria floarei, nechibzuirea vlăstărei, care nu știe că vin și brumi ...Eram tânăr...
Aveam conștiință națională? ... Nu; inimă numai. eram cosmopolit perfect, dar nu știam cine sunt?

șagunism

Aurel C. Popovici

student al Facultății de medicină

Universitatea Viena

Și atunci am primit și eu botezul conștiinței naționale!

Unde-i vatra mea?

Și-am înviat din morți!

TRIBUNA 1884

Anul tribunistului Aurel. C. Popovici

În 1885, Aurel C. Popovici descoperea Viena universitară, fiind student la Facultatea de Medicină, beneficiind de o bursă din partea Fundației „Emanuil Gojdu”. În Viena exista deja o tradiție: toți studenții români se cunoșteau și erau primiți în rândurile societății studentești „România Jună”. Pentru a cunoaște și înțelege rolul acestei societăți am studiat lucrarea „ROMÂNIA JUNĂ (1871-1911) Monografie istorică”- autor istoricul și publicistul bucovinean Ion Grămadă (1886-1917), apărută sub egida Societății Academice Sociale Literare (Editura societății „România Jună”, Arad, 1912).

În „Introducere” este prezentată Viena - „cel mai de frunte centru de cultură apuseană pentru Români de sub centrul habsburgic”: «Din timpuri vechi întâlnim în analele universității rudolfine și în ale altor școli înalte din acest oraș nume românești dintre cari unele au strălucit mai apoi în țările lor. Un Petru Maior și un Gh. Șincai au urmat la institutul „Sfânta Barbara” pe la 1780, pe un Gh. Lazăr îl aflăm în 1805 luând parte la apărarea Vienei în contra lui Napoleon, iar mai târziu la 1848 unul din frații Hurmuzachi, student, se luptă pe baricade alături cu colegii săi germani împotriva oștilor împărătești.

În liceul Theresian ilustrul elev T. Maiorescu face cinste neamului nostru prin talentele sale strălucite, și câți alții ale căror nume au rămas necunoscute! Dar toți acești studenți răslețiți, neavând o organizație, o societate în sânul căreia să se întâlnească în orele libere. La Pesta o astfel de societate studentească, cu numele „Petru Maior”, se înjghebase încă din 1862, adunându-i aproape pe toți

studenții români rătăciți în acel ocean străin. Exemplul acestuia îi urmară prin 1864 și studenții români din Viena, cari întemeiară nu atât o societate în toată forma, ci mai de grabă un club social-literar cu numele „**Societate literară și științifică**”, fără statute recunoscute de guvern până în anul 1868, când dintr-înșă a răsărit ca și Eva din coasta lui Adam, societatea „**România**”, mai numeroasă, mai activă și prin urmare cu mai mult drept la existență. Tot cam pe atunci se înființă la Graz „**Românismul**”, la Berlin „**Familia**”, iar ceva mai târziu în Paris „**Uniunea Românilor**”. În loc ca cele două societăți din Viena să trăiască în pace și în armonie, ele se îndușmăniau neconținut, așa că bunul român bucovinean Alecu Hurmuzacki împreună cu acei studenți cari formau așa numitul „**Club al indiferenților**” stăruiră pentru fuzionarea celor două societăți în una nouă cu numele „**România Jună**”, **un adevărat azil pentru studenții români.** Căci ce este mai natural, decât ca fiecare tânăr să afle în orașul în care voiește să-și facă studiile superioare, un loc de întâlnire, un izvor de recreare și întărire sufletească? Aceste-s societățile studențești de felul „**României June**”, care, purcezând din unirea celor două societăți amintite, a fost, este și va fi ca o insulă într-un ocean, ca o oază în pustie pentru **tinerii studenți, cari ca și albinele merg să strângă miere de prin flori străine, pentru ca întorcându-se apoi acasă din fagurii lor să îndulcească neamul nostru cel amărât.**

Pentru prima dată rupt dela sânul părinților, din cercul neamurilor, amicilor și cunoscuților, și aruncat în mijlocul unei lumi nouă, plină de bunătăți, dar nici decum liberă de răutate și de corupțiune, departe de orice ajutor și mângâiere și fără oareșcare îndegetare binevoitoare în calea sa, adese lipsit de mijloace și sărman, ar putea oarele junele student începe și continua cariera sa fără pricină și fără nici o scădere, dacă nu l-ar îmbrățișa inimi frățești cu iubire și prietenie, dacă unul mai expert nu l-ar îndătina cu mizeriile traiului omenesc și n-ar afla încurajare, împintinare și sucurs? **Iubirea colegială înlocuiește între străini pe cea părintească, sfatul și exemplul unui frate și amic înlocuiește paza și epitropia părinților, și iată că cu timpul, din june dependent și povățuit, studentul devine bărbat independent și matur.** Deosebit de frumos descrie Mihai Teliman, regretatul foiletonist bucovinean, suferințele ce le-a îndurat în Viena, suferinți caracteristice pentru toți tinerii noștri crescuți în atmosferă străină. „**Eram fericit, pentru că eram tânăr. Fruntea o purtam cu sumeția tinereței, mândria floarei, nechibzuirea vlăstărei, care nu știe că vin și brumi ... Eram tânăr ... Aveam conștiință națională? ... Nu; inimă numai.**

Crescut sub influențe diametral opuse geniului românesc, îmi rămaseră numai amintirile casei părintești ... M'am dus. M'am dus și capul cu via-i memorie-mi era plin de toată istoria lumii; știam cine-i Frideric Barbarosa, cunoșteam dearostul versuri din cântecul Nibelungilor, fraze goale din mulți autori ... germani imprimare memoriei mele prin silă, cunoșteam castelele de pe malurile vechiului Rhin; cunoșteam câmpiile Andaluziei mai bine decât cuibul nașterii, cunoșteam seria regilor ce au domnit cu aviditate și cunoșteam și mai bine pe acei rari bărbați înălțați pe tronuri, de a căror activitate s'au legat și fapte bune; știam toate, **eram cosmopolit perfect, dar nu știam cine sunt.** M'am dus și m'am tot dus. Și în Putna zăceau oasele lui Ștefan-cel-Mare și eu m'am dus și nu știam că zac. Și m'am dus și nu știam, că coastele de oțel ale ruinei din Suceava sunt coaste românești; și m'am dus și nu știam că la Vamă, „**Stâlpul lui Vodă**” și azi e spaima Tătarilor; **m'am dus fără dragoste de țara mea și cu mai puțină geografie** de cum o are puiul de vulture ce își părăsește cuibul de pe goala stâncă. Și am sosit în Viena bloc eratic în ocean străin ... **și abia acum între milioanele de oameni am simțit că sunt singur.** Pricepeam graiul ce-l vorbesc valurile ce mă înconjurau, însă el era străin și inima mea vădană a rămas”.

Teliman amintește apoi despre o vizită făcută coloniei cehe din Viena: „**Suntem străini și între străini înveți a fi al tău.** Hai cu noi! Viena numără milioane de nemți, dar noi cehii avem locul nostru de întâlnire, localul nostru, unde fiecare suflare de a noastră aruncată în acest ocean își poate auzi graiul și afla mângâierea depărtatei vetre părintești”. Și m’am dus cu ei și am aflat colonia cehă adunată la masă în birtul lui Vrhlicki, patriot și el din câmpiile coroanei boheme. Au început a cânta la mijlocul mesei între pocale. Au cântat cântecul: **Kde domov moy? (Unde-i vatra mea?) și la ultima strofă s’au ridicat toți, cu un sfânt entuziasm și au jurat a muri pentru limba și țara lor. Și atunci am primit și eu botezul conștiinței naționale ... Și-am înviat din morți.**

Ceea ce Cehii au răsădit în impresionabila mea inimă, a cultivat „**România Jună**” mai departe.

Și m’am întors în patrie din Saul un Paul” (n.e.: Mihai Teliman, Foiletoane, pg.15-17, Suceava, 1906)»

Trimis în societatea „**România Jună**” - ca delegat al studenților mediciști -, Aurel C. Popovici va explora viața studenților români din Viena, așa cum o descrie atât de veridic publicistul Ion Grămadă: «Era interesant să vezi întâlnindu-se în Viena **Românul Brașovean cu vorba-i ruptă și aleasă**, și pe cel din părțile Clujului și mai dinlăuntru Ardealului cu expresiuni greoaie, **pe Bănățean cu dialectul lui propriu**, pe tinerii din Principatele române cu vorbirea lor sprintenă și frumoasă, dela cari toți ceilalți aveau să profite ceva spre îndreptarea limbei lor. Mai rău stăteau pe atunci cu limba românească Bucovinenii, cărora limba germană și chiar ruteană le era mai îndămânatecă. Ce să mai zicem despre sentimentele naționale ce le aducea fiecare cu sine? Ale unora erau prea înfocate, iar ale altora se apropiau de punctul de înghețare».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-viii-unde-i-vatra-mea-romania-juna-eram-tanar--aveam-constiinta-nationala-eram-cosmopolit-perfect-dar-nu-stiam-cine-sunt-168544.html>

În: *Tribuna*, 19 februarie 2023